

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3:50
Vidéken:
Egy évre . . . 20 korona
Fél évre . . . 10
Negyedévre . . . 5
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Befizetés a Fazekas-utcáról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Uj virtust.

Kassa, június 17.

Debrecenben megint felcsillant az ősi virtus egy késői sugara. Egy fiatal mágnásról szól a nóta, kit nemrégiben lovas bravurjáért vett szárnyra a hir. Azt ujságolják az ifju nagyur kedvteléseihöz számított: pénzt szórni az összeverődő tömeg közé.

Ez kétségkívül uri passzió, finom multság. Látni, mint tülekedik, marakodik az utca népe a pénzeső közepette, gyönyörködni magyaros kiszólásaiban, bevett fejekben. Ambituson pipázgató, békésen idogáló és békésen anekdotázgató öreg urak, kik még maguk is végigcsinálták ilyeneket, nagy gyönyörűséggel olvashatják a debreczeni esetet, ami beilleszkedik az ő világukba, a virtus korába. De mi ugyancsak pénzért tülekedő emberek, nem állhatjuk meg néhány másfajta megjegyzés nélkül.

Elvégre, nagyon zokon venni, kárhoznatni az ősi virtusnak, uri passzióknak ezt a megnyilatkozását nem is lehet. Meg aztán mindegy is milyen módon dobják ki a pénzt a latifundiu-csemeték. Tükröket vernek e be vagy pezsgőt — természetesen franciát — itatnak a lovukkal. Legalább ezen az uton pénz özönlik a gazdasági élet végtelen körforgásába, egy csomó kis és legkisebb ember keresethez jut. Ami talán azért is célszerű, mert a kisiparosnak kevesebb a panasza, ergo a gorombáskodási hajlama is, amikor keserűségét a fórum elé viszi. A szociális érzésünk is azt diktálja: üdvös, ha a rengeteg vagyonok egy kissé megapadnak, még ha a pazarlás árán is, hadd nivellálódjanak egy szemernyit azok a nagy ellentétek.

Hanem volna más módja is a nagy urak pénzszerzésének. Természetes észszerű formája annak, mint lehetne pénzhez juttatni a tömeget. Valaha egy magyar főúr, amikor a nagy királynő birtokán időzött és nyár idején szánkázni akart, cukrot hintett föl az uton, hogy eleget tehesen a felséges vendég óhajának. A ma embere azonban megmosolyogja az ilyen virtuskudást és azt mondja: sokkal maradandóbb becsü százszorta hasznosabb, szebb ha a mágnás — cukorgyárat csinál. Hogy munka útján szórjon pénzt a tömeg közé Ezt kívánja tőlük, parancsolja nekik a minden uralkodónál nagyobb felség: a nemzet.

Nézzünk körül és vegyük elő ismét a régi, elkopott közhelyet, hja, külföldön az más, ott az is uri dolog, ha az arisztokrácia beáll iparosnak. És nálunk? Nem kell hozzá tiz ujjunk se, a béna ember is végigszámlálhatja ujjain azoknak a mágnásoknak nevét, akik nem átalították sutba dobni az ősi erényeket és a kevésbé uri multságoknak, de derék tiszteletreméltó munkának: az ipari termelésnek hódolnak. Idehaza legfőlebb csak úgy járja, odaadni a fényes nevet cégérül. Ezt a magángazdasági tevékenységet nevezik azután minálunk — közgazdasági tevékenységnek.

Voltak a felső tizezer között is, akik példát mutattak. Azután volt azok sorában valaha valami Széchenyi nevű is, emlékének szentelt napon kaszinótagok elmélkedni is szoktak munkáról, hazafiui köteleességről. Az a Széchenyi nem disszertált annyit a munkáról, hanem dolgozott. Aki nemkülönben huszártiszt volt, szintugy mint a debreceni pénzszerző, amikor messze külföldön járt s látta nagy nemzetek haladását és eszébe jutott kicsiny, rokontalan népe, levetette a fényes mundért, nekilátott a dologhoz.

De hamar felejtünk mi magyarok, különösen olyat, amit sohase akarunk megtanulni. Pedig nem is kell külföldre menni főurainknak, hogy összehasonlítást tegyenek, csak nézzenek körül, elébük tárul ennek az országnak végtelen szegénysége, feneketlen nyomorusága.

A kultura munkásai.

(Az Abauj-Torna megyei s kassai közművelődési egyesület évi közgyűlése.)

Vasárnap délelőtt tartotta meg az Abauj-Torna vármegyei s kassai közművelődési egyesület évi közgyűlését a vármegyeház nagytermében, a kulturális tevékenység iránt érdeklődő közönség jelenlétében.

Takács Menyhért dr. elnök magas szárnyalású, lelkes beszédben pillantott vissza a közelmúlt eseményeire, melyek szoros összefüggésben állanak a magyarságot folytatótt tevékenységgel. Érintette a nemzeti küzdelmet, valamint a kuruc fejedelem halmvainak honi földben való elhelyezését, mint a magyarság lelkéhez nőtt csengéseket.

Hangsúlyozta, hogy a nemzeti állam kiépítésén és megszilárdításán a közművelődési egyesület élénken közreműködik, azal a tevékenységgel, hogy a területünkön levő idegen ajkuakat a magyar nyelv számára hódítja.

Bizonyságául az egyesület kulturális jelentőségének felelmi, hogy alig 3 év alatt 5 gyermekovót állított fel s ez irányban tovább is buzgólkodik. A nem magyarajku

felnőtteket is gondjaiba vette az egyesület s a magyar nép művelődést köztük terjesztette. Felelmi, hogy a gyermekelőadások mély hatást keltettek az idegenajku gyermekek között. Majd szociális kérdésekkel foglalkozva, komoly feladatult tüzte ki a magyarnép szívét a demagogiától visszahódítani.

A nagystilű beszéd a jelen voltak körében nagy hatást keltett. Az elnöki megnyitót lelkes éljenzéssel fogadta a közönség.

Lekly Gyula indítványára a közgyűlés kimondotta, hogy a beszédet teljes szövegében jegyzőkönyvben megörökíti s beiktatja az egyesület működéséről külön kiadandó évi jelentésbe is.

Takács Béla titkár olvasta fel ezután a titkári jelentést, mely hü képet nyújt az egyesület egy évi hasznos és elismerésre méltó működéséről.

A jelentés szerint dr. Rakovszky Endre elköltözésével az egyesület dr. Puky Endrét választotta meg alelnökül, míg Szalay Lászlóné urnőnek a társelnöki tisztségre történt megválasztása a női szakosztály teljes akcióba való lépését eredményezte.

A magyarosításért megjutalmazott tanítók diszoklevelet is kaptak, a gyermekek között pedig 110 darab jutalomkönyvet osztott ki az egyesület. A munkások számára rendezett magyar nyelvi tanfolyamokon 199 munkás vett részt. Óvók felállítására 1200 koronát fordít évente az egyesület.

A zárszámadásokról kitűnt, hogy az egyesület vagyona 1906 december 31-én 30.608 kor. volt s az összes tagok száma 957. Végül főtitkárrá Takács Bélát, titkárrá Horváth Elemért s jegyzőül Szentmiklóssy Rezsőt választotta a közgyűlés.

Rendelet az aratósztrájkáról.

(Abauj-Torna megyében csendes lesz az aratás. — A mezei munkások szerződést kötöttek. — A földmivelési miniszter óvintézkedései.)

Abauj-Torna megyében csöndesen, nyugodtan viselkednek a mezei munkások. Aratósztrájk mozgalomnak se hire, se hamva, előre láthatóan az aratás zavartalanul fog lefolyni. És körülbelül ugyanez a helyzet az ország más vidékein is. Az agrár szocialista agitációt gyengíti a rosztérmezkilátás, amely ugysis egyforma csapással nehezedik a munkásra és munkaadóra egyaránt.

Mindamellet helyénvaló gondos körültekintésre vall a földmivelésügyi miniszter rendelete, melyben Darányi nagybbszabásu intézkedéseket tesz az esetleges aratósztrájk elfojtására.

A rendelet, mely az összes alispánoknak így Abauj-Torna megye alispánjának is megküldetett a következő:

„Az ország egyes vidékein észlelhető munkás mozgalmak arra engednek következtetni, hogy aratás lefolyása az idén esetleg ismét megzavarásoknak lehet kitéve.

Minthogy pedig a megkötött szerződések érvényesítését, a dolgozni akarók munkáját s általában az aratás zavartalan lefolyását a közgazdaság és közrend szempontjából feltétlenül biztosítani kell, a mozgalmak ellen teendő intézkedések nemcsak a köz-

vetlenül érdekelt vármegyékre tartoznak, hanem kötelessége minden tisztviselőnek odahatni, hogy a közérdek feltétlenül biztosított, annyival is inkább, mert, ha a nyári gazdasági munkák zavartalan lefolyása kellően nem biztosított, kétségtelen, hogy a mozgalom a megérintetlen vidékeken is károsan befolyásolja a munkások magatartását.

Ezek után a rendelet hosszasan beszél arról, hogy a hatóságnak figyelme milyen körülményekre terjedjen ki. A lényegesebb kérdések a következők: A birtokosok szerződettek-e már aratókat? Valószínű-e, hogy a szerződéseket zavar nélkül fogják teljesíteni? Hány aratógépre van szükség a vármegyében? Vannak-e a vármegyében elegendő számmal olyan munkások, akik hajlandók volnának a szerződészeteket pótolni? Megfelelő módon figyelmeztetendők a birtokosok, hogy, ha szövetkezeti uton aratógépeket akarnak beszerezni, vagy munkástartalék csapatokat akarnak szerezni, a földmívelésügyi miniszterium részéről támogatásban részesülnek. Kérdés továbbá, hogy hány marokverőre, hány kaszásra van szükség a szerződészetek pótlása végett.

Végül a rendelet utasításokat ad a tisztviselőknél, nevezetesen, hogy a pótlásra szükséges számú munkaerőket a törvényhatósági munkásközvetítők a lehető leggyorsabban szerződtessek.

Az abauji kivándorlás.

(A megye alig fedezi az ujoncszükségletet. — Nyolc év alatt a távollevő hadkötelesek száma megkétszereződött. — A legények Amerikába vándorolnak.)

A kivándorlási láz Abauj-Torna megyében évről-évre növekszik. Komor bizonyítást szolgáltat erre vonatkozólag az ideai főszorozás eredménye, melylyel kimerítően foglalkozik Dr. Puky Endre alispán, a vármegyei közgyűlés elé terjesztendő jelentésében. Kiragadjuk a jelentésének erről szóló sorait:

„A szorozás eredménye szomorú tanúságot tevő hőmérője a gazdasági viszonyainkra legsúlyosabban nehezítő kivándorlás folytonos emelkedésének. Érdekes képet nyerünk e tekintetben, ha az elmúlt évről rendelkezéseinkre álló néhány adatot egymással összehasonlítunk. Az összeírt állításkötelesek közül az 1899. évben távol volt 39%, az 1901. 45%, az 1902. 48%, az 1904. 53%, az 1905. 55%, és a folyó 1907. 66%. A távollevőknek száma ezek szerint immár az 1899. évi távollevők számához viszonyítva, annak közel kétszeresére emelkedett.

A besorozottak száma az 1899. évben 970 volt, míg a f. évi sorozáson csak 664 ujonc találtatott alkalmasnak, tehát alig fedezte az évi ujoncszükséglet számát.

A kivándorlás kérdését érintve, ezzel kapcsolatosan jelentem, hogy az utlevél iránti folyamodványok száma ismét növekedésben van, holott az előző években némi apadás volt észlelhető. Ezt bizonyítja, hogy e jelentés által felölelt időszaknak megfelelő negyedévben az 1905. évben 1149, az 1906. évben 722 s már az 1907. évben ismét 950 utlevél iránti kérvény érkezett be.

Az egész félévben beérkezett utlevélkérő beadványok összege január 1-től június elsejéig az 1905. évben 2962 drb, az 1906. évben 1520 és a folyó 1907. évben 1970 darabot tett ki.

Mint már a sorozásról szóló jelentésem keretében jelezni bátor voltam, azoknak eredménye szoros okozati összefüggésben áll a kivándorlás mozgalmának mélyen elszomorító jelenségeivel, melyek a nemzet gazdasági és életerejét sorvasztólag apasztják és végzetes következményekkel fenyegetve, súlyesztiik alá magát a nemzet védképességét.

Es nézetem szerint a kivándorlás e lázas mómora nemcsak a szomorú gazdasági

viszonyoknak és a hirtelen való meggazdagodás modern betegségének tudható be, de annak fokozásából bőven kivesszük részüket azok, kik szomorú hivatásként üzik a társadalmi osztályok szembehelyezésének nemzetbontó munkáját.

Ezek az adatok és ezek a jelenségek mellőzhetetlenül szükségessé teszik, hogy a kivándorlás kellő megszorítása iránt sürgősen törvényhozási intézkedés történjék, természetesen nem annyira megakadályozó rendszabályok útján, mint inkább mélyreható gazdasági reformok megelőző hatása révén.

Csupa rébusz!

Hol a felelős szerkesztő?

Nevezetes cikk a Takarékról.

Az ujságírás műhelyében is vannak pikantériák. A finomabbját a közönség alig veszi észre, elsikklik a betű tömkelegben, felette csak az látja ki szemét a sorok közötti olvasásra is gyakorolta. A kirívóbb pikantériák közé tartozik az Abauj-Kassai-Közlöny egyik vasárnapi cikke, mely „közgyűlés után” címmel a Takarékpénztár nagy nehezen rendbe szedett szénáját bolygatja meg. Nem is sima kézzel, lágy érintéssel, hanem ugyancsak kemény marokra fogott.

Erdemben a cikkel nem foglalkozunk. Annak egyes állításairól a Takarékpénztár dolga nyilatkozni. Ha teljes nyugalmat akarnak, kell is, hogy mielőbb reflektáljanak erre a cikkre, mely a városban érthető feltűnést keltett.

Egyrészt mert Stecker Károly a lap főszerkesztője, másrészt mert dr. Szauberer Béla a lap felelős szerkesztője. Stecker háta mögött rendszerint jelentékeny számú polgárság sorakozott, de ami a cikk érdekességét végsőkig fokozza, az még ennél is több: Szauberer buzgólkodott a legtöbbit a részvényesek között, hogy a szanálás keresztül vihető legyen és ő a közgyűlés után ujonnan megválasztott takarékpénztári ügyész?

Ez a tény, már a cikk megjelenésének napján csupa rébusz elé állította a közönséget. Miért nem írta meg a Közlöny ezt a cikket a közgyűlés előtt? Ma megírta, hogyan fér ez össze Szauberer Béla dr. ügyészi állásával, aki mint felelős szerkesztő lapjának minden soráért a törvény és a közönség előtt a felelősség elvállalását képviseli? Meg azután Stecker Károly a főszerkesztő mit szól a cikkekről? A városi közgyűlésen neki nem volt szava a szanálás ellen, most meg lapja a megoldást ugyancsak lekicsinyli? Ezeket a rébuszokat jó volna megfejteni!

UJDONSÁGOK.

Bódé a Teleky-téren.

László Béla papirkereskedő azzal a furcsa kérelemmel fordult a városi tanácshoz, engedje meg neki, hogy augusztus hó elsejére, a Teleky-téren egy bódét építsen fel, ahová papirkereskedését és nyomdáját három hónapra elhelyezze. Indokolja ezt a szokatlan kérelmet azzal, hogy az általa kibérelt helyiség csak novemberben használható.

A városi tanács ezzel a kérelemmel legutóbb foglalkozott s igen helyesen, elutasította. A Fő-utcát most rendezik, még pedig nagy költség árán.

A rendezésnek az a célja, hogy végre szép és modern főutcája legyen a városnak. A rendezési munkálatok tudvalevően a Teleky-tér tájékán mihamar befejeződnek. A véros érdeke ellen való és a rendezés költségeit megcsufító eljárás volna, ha a város eltűrné, hogy a dóm és a hon-

védzsobor közelében, egy már rendezett területen, hónapokon át csuf bódé éktelenkedjék. Már ebből a szempontból is csak helyeselhető a tanács elutasító határozata. De meg nem szabad arra nézve precedenst alkotni, hogy magánosok indokolatlanul közteret hosszabb időtartamra ideiglenes faalkotmányok építésére igénybe vegyenek. Ennek csak akkor van josultsága, ha a magánost váratlan katasztrófa éri s a használt helyiséget ennek következtében elhagyni kénytelen. Mondjuk, ha tűz pusztít el egy házat, vagy ledől a helyiség, akkor van értelme, hogy a tanács a szerencsétlenül járt magán ember számára a köztér egy bizonyos részén ideiglenes helyiség építésére engedélyt ad. Akkor sem a Fő-utcán!

— Siralmas ének a kassai közutiról.

A kassai közúti vasut a siralom kimeríthetetlen forrása. Sirtak a részvényesek, kiknek pénzük e szerencsétlen vállalatba oda veszett, sirtak azok a boldogtalanok, kiket végzetük olykor a közúti használatára utal. Rettentő egy mumia a kassai közúti. Egész héten át üres kupékkal, mint egy elátkozott ketrec, úgy ballag lassan a Fő-utcán, üresen, elhagyatva. Vasárnaponként kissé feléled, de jaj nekünk, kik tanui vagyunk a feléledés processusának. Testi épségünk örökre veszélyben forog. Aki nem hiszi, próbálja meg vasárnap a Csermely-völgybe kirándulni s tamáskodásáért drága fájdalomdíjat fizet. Ugyanis, mikor a kirándulásról való hazatérés ideje elkövetkezik, százával rohanja meg a közönség a kocsiak. Gyermekek, asszony, gyöngye ember ilyenkor sóhajtsan egyet és készüljön el a legrosszabbra. Ha megtaposák, ha ruháját megtépik, még jól jár, ez a kisebb kellemetlenségek csoportjába tartozik. A komoly ügy kezdete attól számítódik, mikor a kupében, hova talán 30 ember fér, fél száznál is több szorongnak, s az összepréselt közönség sajtó bordákkal levegőért kapkod, ájuldozik, már szeretne visszafordulni, hogy inkább gyalog tegye meg az utat a városba, mint ebben a pokoli szorultságban. De már azt sem lehet. Akit egyszer az áradat a kupé valamely részébe sodort, az mintha odargasztották volna, ott marad. Már most 3—4 ilyen zsufolt kocsit tessék elképzelni rossz pályán, hol minden pillanatban a felborulás veszedelme fenyeget, mint ahogy tegnap és ma ki is siklott a vonat. Főkapitány ur, ez rendén van? Nincs rá mód megakadályozni az embertorlódást, a félig kész veszedelmet?

— Ksod. állomásfőnökök áthelyezése.

Bárdos Miksa raktárfőnök Zsolnáról Késmárkra állomásfőnöknek, Schopper Béla állomásfőnök Késmárkról Margitfalvára, Gerber Frigyes állomásfőnök Margitfalváról Ruttkára és Nemes Barna állomásfőnök Ruttkáról Gölniczbányára helyeztetett át. Kirschner Endre gölniczbányai állomásfőnök, mint azt már régebben megirtuk — Kassára állomásképviseelőnek küldetett ki.

— Házi verseny és labdarugó-mérkőzés. Tegnap délután a „Kassai Akadémiai Sport Egyesülete” sikerült házi versenyt rendezett a sporttelepen. Az atletikai számokban Füzy Aba, Szobota Ferenc, Major Kálmán és Nováky Ferenc győztek, a tornászati szám győztese pedig Bodnár Sándor lett. Valamennyi versenyző jó eredményt ért el, ami a kassai sportélet fejlettsége mellett bizonyít. A verseny után a kassaiak csapata az „Eperjesi Torna és Vivő Egylet” csapatával tartott footballmérkőzést, amely 3:3 arányban eldöntetlenül végződött.

— Közegészségügy Abauj-Torna megyében. Puky Endre dr. alispán félévi jelentésében a vármegye közegészségügyéről öröndetes tényként jelenti, hogy az általános egészségügyi állapot a vármegyék területén eléggé kedvezőnek mondható. A fertőző betegségek járványosan csak a következő községekben fordultak elő, u. m. Kalsa, Füzér és Gönczön a kanyaró, Hilyón a hökhurut, Hernádsadány, Hernádsány és

Hidasnémetiben pedig a roncsoló toroklob. A járványok kivétel nélkül enyhe lefolyásúak voltak, a halálozás a legkedvezőbb számarányt tüntette fel a gönczi kanyaron kívül a többi járványok már teljesen megszűntek. Orvosrendőri hullaszemle összesen 8 esetben lett foganatosítva, részint baleset, részint hirtelen halálozás miatt. A himlő-oltás május hó első napjaiban az egész vármegye területén kezdetét vette és jelenleg is folyamatban van. Az orvosi személynében változás nem történt. Az egészségi körök közül a stózi községi orvosi állás már hét év óta van üresedésben, a Homorogdi körorvosi állás pedig 9 hónapja; a többszöri pályázati hirdetés a mai napig sem vezetett eredményre. Ezen helyeken az orvosi ellátást a szomszéd körorvosok teljesítik.

— A vonatra lőttek. Tegnap este 9 óra után Kassáról, a fővárosba induló vonat egyik harmadosztályú kocsjára, ismeretlen tettes a Hernád-hidon rálőtt. A golyó bezuza a kupé ablakát, azonban szerencsére emberben kárt nem tett. A vonat merénylőjét kutatja a rendőrség.

— Részegek, garázdák és csavargók éjszaka. Tegnap zajos éjszakája volt Kassának. A rendőrök alig győzték a temérdek részeg és garázdá embert előállítani, kiknek mindegyike a kanibálokot tulszárnyaló lármát csapott az utcákon. A bekísért részegek között sajnos sok az intelligens ember is, kik ellen a rendőrség megindította az eljárást. A tegnapi éjjel egyébként sok csavargót juttatott rendőrkézre.

— A tudomány jövőendő feladata és Edison. Campbell Mariusz a világhírű amerikai tudós az amerikai szénfogyasztás tekintetbevételével számításokat végzett, hogy meddig áll szén az emberek rendelkezésére. Eredményül azt kapta, hogy ha szükségletünk az eddigi arány szerint nő kilencvenkilenc évig, akkor a századikban már nem lesz szénünk. Edison szerint a tudománynak kell most olyan hajtóerőt föltalálnia, amely a szén nélkül is megadja a meleg és fény áldását. Biznyos ugyan, hogy ma is sok szén elpazarolunk. A gázgyárak rengeteg tömeget fogyasztanak, amelynek ereje alig egy tized százalékban egy ezredrészben érvényesül, mint világító energia, a többi meleggé lesz és kárba vész. És újabb találmányaink célja valóban mindig a fogyasztás csökkentése. Nem telik bele sok idő, mikor vasutainkon nem lesz más hajtóerő, mint az elektromosság. Akkor a ma fogyasztott szénünk felét más célra használhatjuk. De viszont naponta keletkeznek új iparágak, amelyek mind szénre fogyasztanak, úgy, hogy készletünk nem igen tarthat tovább, mint amennyire Campbell kiszámította. Arra kell tehát törekednünk, hogy a szén nélkül is megéljünk. A szén pótló anyagául sok kísérletező választotta az alkoholt, de ennek a mennyisége is csak nagyon korlátolt lehet. Arizonában még gyakorlatilag is sikerült az a kísérlet, amely a nap sugarait gyűjtötte össze tükörrel, hogy rézkazán közvetítésével ezt használja erőtermelésre. Olyan forró, napos tájakon, mint Arizona, talán ilyen módon valóban nélkülözhetővé válik a szén. A vizesedésben rejlő erőt is fölhasználhatjuk, de mostani ismereteinkkel ötszáz mérföldnél nagyobb távolságra nem tudjuk átvinni a víz energiáját. De talán legnevezetesebb a világtengerekben rejlő megmérhetetlen erőmennyiség, amely most kihasználatlanul vész el. A tudomány mai állásánál ugyan ennek is egy csekély töredékét gyűjtő telepekkel már szolgálatunkba kényszeríthetjük, de mindenesetre itt rejlik egyike a legnagyobb problémáknak, amelyeket a közel jövőben az emberi tudásnak meg kell oldania.

— Egy kocsis balesete. Láng Róbert, a Haltenberger-féle gyár kocsisa, tegnap az állomásról hazafelé hajtott. A lovak az állomás mellett valamitől megbokrosodtak s feldöntötték a kocsit. Láng Róbert a bakról

a földre zuhant. A könnyebb sérülést szenvedett kocsist a kassai köz-kórházba szállították.

— Szerencsétlenül járt menyasszony. Vágbeszterczéről jelentik, hogy Friedrich József állomásfőnök leánya vőlegényével, egy csendőrhadnaggyal sétakocsikázásra ment. Útközben a megvadult lovak telborították a kocsit. A leány szerencsétlen esés közben szörnyet halt s a vőlegény életveszélyesen megsérült.

— Felakasztotta magát Gehulya György 51 éves béres Sameth és Lángh markusfalvi bérlőknél t. hó 15-én délelőtt 10 órakor felesége lakásán felakasztotta magát.

— A megvert cseléd bosszúja. Késmárki levelezőnk írja a következő épületes históriát: Szepsy Samu késmárki városi jegyző cselédje 3 koronát lopott. A házasszonya rájött a turpisságra és a cselédet megverte. Ez meg bosszúból felgyújtotta f. hó 12-ikén délután a házat, mely teljesen leégett. A földig elhamvadt ház Regeliczay Sándor építész tulajdona, aki ártatlanul az elkeseredett cselédeleány bosszuművének áldozata lett.

— Saharet és a férje. Hatalmas, nagy ur az üzleti érdek. Nem ismer rangot, valást, érzelmet, indulatot. Nyájas lesz a büszke oligarcha az egyszerű földmiveshez. Ölelkezik a lilataláros főpap a vuklis gácsországi zsidóval, legnagyobb ellenségek öszszebékülnek, legmeghittebb barátok öszszeverkednek, ha az üzleti érdek úgy kívánja. Addig, míg az üzleti érdek követeli, jégre teszik érzelmeiket, aztán ismét maradnak a régiék. Kell példa? A magyar közéletben is akad bőven. Ha egy miniszter, bankigazgató, a nyilvánosságra bocsátaná, hogy egy éven belül kik jelentek meg előtte alázatos audencián, mi vezeti őket oda a politikai ellenség elé, akit a torumon szidnak, lebecsülnek, száz esetből óriási kilencvenkilenc üzleti érdek. Kicsiben ime a kép. Saharet asszony egy elég sovány, meglehetősen kócos, de világhírű, kitűnő táncosnő. Amellett feleség. Mint táncosnő óriási sikereket arat, ez az ő érdeme; gyönyörű feltételekkel szerződtek mindenfelé — ez a férje érdeme. A férjével tehát mint impresszárióval nagyon meg lehet elégedve, azonban az impresszárióval, mint férjvel egyáltalán sehogy. Ugyanigy van ez a férj urammal is. Saharet asszonyról, mint művésznőről a legnagyobb elragadtatással nyilatkozik, de a feleség tulajdonságai már semmikép se nyerek meg a tetszését. A nehéz gordiusi csomót aztán közös megállapodással a legfényesebben oldották meg. Mint férj és feleség szakítottak egymással, elváltak, de mint művésznő és impresszárió továbbra is öszszeköttetésben maradtak, mert a közös üzleti érdek így kívánja.

— Bűdös hus a piacon. Spiegel Mór bárczai mészáros a mult heten a rendőrség 50 korona pénzbírsággal sújtotta, mert bűdös hust árult a piacon.

— A legtartalmasabb apróhirdetés. A newyorki „Sun” című lap egy sokatmondó apróhirdetést közöl, melynek hü fordítása a következő:

— Tudatom barátaimmal és ismerőseimmel, hogy hü feleségem meghalt, abban a percben, mikor egy fiugyermeknek adott életet, akihez most dajkát keresek, míg időközben új feleséget keresek. Ennek fiatalnak, szépnek kell lenni, 20.000 dollár vagyonnal kell rendelkeznie, vászonüzletben kiszolgálni tudjon, melyben végeladást rendezek, mielőtt saját házamba költözöm 274. szám alá, ahol még néhány remek lakás kiadó.

— Új cementáru-gyár Kassán. Göllner Zsigmond, a Vám-utca 2. számú házban modern berendezéssel cementáru gyárat létesített. A gyár gyártmányaiából különösen kiemelendő a Thoman-féle hornyolt tető-cserép, mely a külföldön, építkezéseknél már

teljesen kiszorította a téglatető cserépet. A cement tetőcserép tartósabb, könnyebb fedőanyag, nem eresztí át a vizet és sokkal olcsóbb, amennyiben egy kvadrátméterre 11 drb. tetőcserép kell mindössze. A cement tetőcserép ezenkívül sokkal tűzállóbb is mint a téglacserép. Az új cementgyár, melyet ajánlanak a felvidéki építészek és építető közönség figyelmébe az építkezéshez mindennemű cementárukat készít.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

Fővárosi tudósítónk telefon jelentése.

A képviselőház ülése.

Lázongó horvát képviselők.

Budapest, junius 17.

A képviselőház mai gyűlésén Rakovszky István elnököl.

Az elnöki bejelentések után rá-
térnek a

vasutas javaslat

tárgyalására.

Bayer Antal horvát képviselő magyar nyelven kezdi meg beszédét, aztán horvátul folytatja. A javaslat ellen beszél és nem fogadja el.

Popp-Csicsu István román nemzetiségű a javaslatok ellen foglal állást. Foglalkozik a vasuti munkások kérdésével.

Elnök kétszer is rendreutasítja. Mivel pedig az elnöki figyelmeztetéseket ekkor sem respektálja, megvonja tőle a szót.

Gorkovics István horvátul beszél a javaslatok ellen. Ő is eltér a tárgytól. Az elnök tőle is megvonja a szót.

Erre a Házban óriási láрма tör ki. A horvátok irtózatossá zajongást csapnak, amiben a nemzetiségek segédkeznek nekik. Egy horvát képviselő 20 horvát és nemzetiségű aláírással ellátott ívet visz föl az elnökhöz, melyben zárt ülést kérnek.

Eközben dühöng a zaj. A horvátok heves kifakadásokban támadják az elnököt, a magyar államot.

Wekerle Sándor miniszterelnök föláll. Egy pillanatra szünik a zaj. A miniszterelnök figyelmezteti a horvátokat, hogy ha az elnöki tekintély nem lesz mértékadó a horvátok számára, más eszközökhöz lesz kénytelen nyulni, hogy a magyar törvényhozás menetét biztosítsa.

Elnök elrendeli a

zárt ülést.

A zárt ülésen a horvátok vakmerő kijelentésekre ragadtatják magukat.

Szupiló Ferenc azt mondja, — Vigyázzanak! Lehet, ezek az utolsó napok, mikor a horvát képviselők szavát hellják ebben a Házban.

Ugron Gábor visszautasítja Szupiló fenyegetését, ha harc lesz a horvátok és magyarok közt, ez csak a magyarság győzelmével végződhetik.

A zárt ülést is hangos vihar tölti be. A vihar elcsendesültével az elnök újból megnyitja a nyílt ülést, melyen folytatják a napirend tárgyalását, mely háromnegyed 4-kor véget ér.

Látható írásu

ADLER írógép

A magas magy. kir. vallás- és közoktatási Minis-
terium 4965. eln. szám alatt az állami tan-
intézeteknek ajánlva.

906. Milánói nemzetközi kiállít-
ás legmagasabb kitüntetés

Grand Prix!

A látható írásu ADLER írógép
elismerve az írógépek remeke!
Azon előnyök, melyek más író-
gépeken egyenként észlelhetők,
itt egyesítve vannak!

Látható írás!

Legnagyobb átütési írógép!

Tiszta acélszerkezet!

Eddig nem ért gyorsaságra!

Rendkívül egyszerű ke-
zelés!Tiszta acélszerkezeténél fogva a
legtartósabb írógép!Magyaror-
szági vezér-
képviselő**John Rezső**

Budapest, VI. Teréz-körút 22.

Prospektus, írásminta ingyen és bérmentve!

Divatos fűzők

özy. Kaulich Róbertné

utóda

Budapest, IV., Károly-utca 1.
Központi városháza.Mérték szerinti megrendelések
6 óra alatt pontosan eszközöltetnek.**Viselt FÜZŐK**jutányosan javíttatnak és tisztít-
tatnak.Jó munkáért az üzlet 25
éves fennállása kezeskedik.

Szepsi-ut 10. sz. I. emeleti

balcon lakáskiadó novembertől, mely áll 4 nagy
szobából, 2 előszoba, összes mel-
lékhelyiségek, vízvezeték, fürdő-
szoba, villanyvillágítás bevezetve.

Langue française. Nyári tanfolyam

Kezdők és haladók, kik a francia nyelvet a
nyári hónapokban elsajátítani akarják, jelent-
kezhettek személyesen vagy levélileg Buée
tanár úrnál, Klobusitzky-utca 13 a. 12 óra-
kor délben vagy este 7-8 óra között.

Kiadó: Murányi József.

KASSAI NÉPBANK R.-T.

Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel. — Betéteket ka-
matoztat betétkönyvecskék ellenében és cheque-számlán **adómentes****4%-kal**a legelőnyösebb visszafizetési módzatok mellett. Váltókat, kisorsolt
értékpapírokat leszámítol. Folyószámlahitelt engedélyez fedezet
alapján. Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. Szelvé-
nyeket díjtalanul vált be. — **Felvilágosítások készséggel adatnak.****BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA**

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR **KORONA SÖR** **SOTÉT BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hű-
tött sörszállító-kocsijainkban szállítat-
nak. — A különböző minőségű sörök
szállítása palackokban is történik.Bővebb felvilágosítással, nem-
különben árjegyzékkel kívánatra
a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyteremben kizárólag e sörfözde söre méretik ki.

Alapított 1844.

Alapított 1844.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a székesegyházzal szemben, (saját házában.)

cs. és kir. szab. **Triesti Általános Biztosító Társaság**
(Assicurazioni Generali)Magyar Jég- és Viszontbiztosító részvénytársaság és
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társ. főügynöksége.**Takarékbetétek** könyvecskére és folyó-számlára. Váltók és kisor-
solt értékpapírok leszámítolása, beszedése.**Kölcsönök** váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-
számla alakjában.— **Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.** —**Váltóüzletében** értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdei
árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszedése.

Osztálysorsjegyek eladása.**Hitellevelek és pénztátulás bármely külföldi városba csekély díj mellett.****Safe Deposit pénzszekrények.**Postai megbízások azonnal elintéztetnek és fölvilágosítások
készséggel adatnak.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA